

Leraren vertrouwen en waarderen

de plannen van Minister Weyts

Naar goede gewoonte leggen we de nieuwe minister van Onderwijs aan het begin van zijn mandaat enkele open vragen en uitdagingen voor. Eén rode draad ziet minister Ben Weyts in zijn plannen: het vertrouwen in de leraar.

‘We moeten de basiszorg meer gestalte geven. Minder zorg van buiten de schoolmuren, meer zorg binnen de schoolmuren.’

Ben Weyts
Minister van Onderwijs

Uit verschillende rapporten weten we dat de werkbaarheid van het beroep achteruit blijft gaan. Het tijdsonderzoek toonde aan dat een leraar veel uren klopt. Hoe wil je hieraan werken?

Kleine nuance toch: het ziekteverzuim bij leraren stijgt, maar minder dan in andere sectoren. Dat staat uiteraard los van de werkdruk die inderdaad erg hoog is. Ik wil vooral ingrijpen op alle lasten die leraren weghouden van hun kerntaak, lesgeven. We moeten dat onderwijs-breed aanpakken. Overbodige taken snijden we punctueel weg. Ook wil ik een meldpunt activeren dat kan evalueren wat er echt nodig is aan administratie en rapporten.

Ik wil ook de juridisering stoppen en de leraren volle erkennen in zijn autonomie en professionaliteit. We vertrouwen leraren al ons kostbaarste goed toe, onze kinderen. Dan moeten we toch ook kunnen vertrouwen op hun oordeel?

Kijk bijvoorbeeld naar het M-decreet: elke leraar doet zijn uiterste best om kinderen met grote zorgnoden op te nemen in de klasgroep, maar als het niet gaat, gaat het niet. Dan moeten we het oordeel van de klassenraad of het lerarenteam respecteren en moeten we andere opties zoeken.

Kan een loopbaandebat de aantrekkelijkheid van het beroep verhogen?

Ik wil geen Staten Generaal organiseren waarbij iedereen langs komt met zijn verlanglijstje en dat lijstje op de kar gooit. Waarbij die kar dan zo zwaar wordt dat geen enkel paard hem nog kan trekken. Ik wil stapsgewijs vooruitgaan, op basis van een vooraf uitgestippeld traject. Laten we

ook starten met het nemen van die maatregelen waarover we allemaal akkoord gaan.

Voor het basisonderwijs denk ik vooral aan het M-decreet. Tegen september 2021 moet het nieuwe ondersteuningsmodel in werking treden maar ik wil bepaalde zaken vroeger aanpakken. Bijvoorbeeld heel de wisselwerking tussen school en CLB. Als we die efficiënter maken, nemen we een belangrijke fysieke én mentale last weg.

Heb je ook plannen voor het schoolleiderschap?

Wat verwachten we van een schoolleider? Welke competenties moet hij of zij hebben? Dat moeten we in een competentieprofiel omschrijven. Ik wil schoolleiders meer vertrouwen en autonomie geven, meer verantwoordelijkheid. Of er ook een professionaliseringstraject moet volgen, daar spreek ik me nu niet over uit.

Het begeleidingsdecreet

Wat is je doel met het nieuwe decreet en hoe wil je dat bereiken?

De doelstelling is duidelijk: de beste plaats voor elk kind realiseren. Ik wil de idee van inclusie niet weggooien. Maar niet elk kind kan op elk moment met elke beperking in elke klas terecht. Gewoon onderwijs indien nodig, buitengewoon onderwijs indien nodig. Maar ook: geen enkele keuze is definitief. Het M-decreet heeft een muur opgetrokken tussen het gewoon en het buitengewoon onderwijs. Daar maak ik me zorgen over. Er is misschien wel een poort in die muur maar die

poort heeft maar één klink. En die klink zit aan de kant van het gewoon onderwijs. Zo installeer je ongewild een watervalstelsel en verwachten we niet dat leerlingen die naar het buitengewoon onderwijs gaan kunnen terugkeren naar het gewoon onderwijs. Ik zie dat anders. Er moet ook een weg terug mogelijk zijn.

Leden schrijven ons dat ze te weinig ondersteuning hebben in de klas.

We moeten de basiszorg meer gestalte geven. Minder zorg van buiten de schoolmuren, meer zorg binnen de schoolmuren. We zijn ooit gestart met het GON-project met 62 miljoen euro. Vandaag is dat een budget van 132 miljoen. Dat is een belangrijke stijging! Maar wordt het budget

efficiënt gebruikt? Doen we niet te veel analyses? Is er geen overdiagnostiek? Daar moeten we durven over praten. Iedereen heeft mankementen, maar die moeten niet allemaal gelabeld, geproblematiseerd of gediagnosticeerd worden en niet allemaal zo nodig behandeld worden.

De vraag die we ons wel moeten stellen is: werkt het in de klas, of niet? Kan je de hele groep mee naar boven tillen en goed lesgeven? Dan kijk je meer naar het collectief

>>

TEKST
Lies Van Rompaey

FOTO
Michael De Lausnay

>> en minder naar het zuivere individu. Tegen 2021 moeten we dat objectiveren. Ondertussen nemen we op korte termijn al enkele ingrepen om de lasten te verminderen.

Ondersteuners wachten nog altijd op een definitief statuut.

Dat euvel dateert al van bij de start van de GON-begeleiders. Het spijtige is dat sterke krachten dan andere wegen kiezen, bijvoorbeeld in de welzijnssector waar er een grote arbeidskrachte is. Dat moeten we vermijden. Het is dus een bezorgdheid die ik erken, maar de discussie is niet eenvoudig. Er ligt geen oplossing voor het grijpen. Het is niet voor niets dat het debat al zo lang aansleept.

Financiering en omkadering van het basisonderwijs

In het toekomstplan voor het basisonderwijs dat met alle sociale partners werd opgesteld, vragen we investeringen om de kwaliteit van onderwijs te verhogen: omkadering, verhoging van de werkingsmiddelen, voldoende handen in de klas.

Er zijn vele noden en om in onderwijs een deuk in een pak boter te kunnen slaan, heb je heel wat budgettaire middelen nodig. We hebben ervoor gezorgd dat er extra geld is voor het basisonderwijs. Maar ik ga geen voorafnames doen over andere financieringen voor ik met de sociale partners heb overlegd. Basisonderwijs heet niet voor niets "basis"-onderwijs. Als we aan onderwijskwaliteit willen werken, moeten we daar beginnen. Dat is ook ons plan. We focussen op de essentie van dat basisonderwijs, namelijk kinderen leren leren, taal- en rekeninstructie. We kunnen niet elk maatschappelijk probleem via onderwijs oplossen. We moeten vanuit onderwijs meer nee durven zeggen. Nee, dat moeten scholen niet doen, nee daar moeten scholen niet over rapporteren ...

Basisonderwijs zit met een historische onderfinanciering. Zorgtaken zoals bijvoorbeeld betaald toezicht bij het middagdutje van de kleuters dreigen een stuk budget in te nemen ten nadele van het versterken van taal instructie en STEM.

Toezicht op duttende kleuters is inderdaad een extra welzijnstaak die doorgeschoven werd naar

de school. Vanuit die redenering zijn scholen er een extra vergoeding voor gaan vragen. Het blijft natuurlijk een moeilijk gegeven. Gelukkig is de dutjestaks geen veralgemeende maatregel. Laat ons samen bekijken hoe we dit probleem vanuit een zekere pragmatiek kunnen oplossen.

Sociaal overleg

Hoe zie je de rol van vakbonden?

Ik stel vandaag vast dat ik gezegend ben met sociale gesprekspartners die heel gedreven zijn en sterk willen meedenken, die ook over de muurtjes willen kijken. Ik heb nog geen sociale partners in onderwijs ontmoet die onmiddellijk de hakken in het zand zetten. Of die grote demarcatielijnen trokken. Ik merk dat de partners vooral willen duiden waarom ze bepaalde standpunten innemen. Dat is voor mij ook het belangrijkste. Ik wil daarom graag een goed contact met de vakbonden uitbouwen en onderhouden.

Ik probeer altijd in het hoofd van mijn gesprekspartner te kruipen. Het is ook op die manier dat we via goed overleg en door het in kaart brengen van doelstellingen en overtuigingen het verziekte dossier van Oosterweel konden loswrikken. We consulteerden heel breed om uiteindelijk een overeenkomst te bereiken.

Dat bewijst dat er tijd, ontmoeting en vertrouwen nodig is om tot een goed beleid te komen. Absoluut. En ook je regeringspartners moet je in dat overleg betrekken.

In het Oosterweeldossier zijn er uiteindelijk voor alle partijen goede resultaten neergezet. Dat is ook de uitdaging in onderwijs. De schaal is zo groot, de uitdagingen zijn zo groot en de middelen zijn erg beperkt. Het zal niet eenvoudig zijn om tastbare resultaten neer te zetten. Daarom kijk ik wat basisonderwijs betreft vooral naar het M-decreet. De leraar moet voelen dat zijn roep om aanpassingen erkend wordt en dat we ons niet beperken tot de vaststelling dat het M-decreet niet werkt. Ik wil investeren in maatregelen die het signaal van vertrouwen en waardering geven aan de leerkracht.

'Ik ben gezegend met sociale gesprekspartners die heel gedreven zijn en sterk willen meedenken.'

Ben Weyts
Minister van Onderwijs